

Vreme: 06.07.2026 15:21

Medij: beta.rs

Link: <https://beta.rs/content/247922-sredstva-eu-za-istrazivanje-u-izraelu-prepolovljena-prosle-godine>

Autori: naz

Teme: Evropska unija i Rusija (odnosi)

Naslov: Sredstva EU za istraživanje u Izraelu prepolovljena prošle godine

3368

izraelske kompanije, univerziteti i istraživački instituti dobili su prošle godine upola manje sredstava u okviru programa [eu](#) horajzon nego godinu

Izraelske kompanije, univerziteti i istraživački instituti dobili su prošle godine upola manje sredstava u okviru programa [EU](#) Horajzon nego godinu dana ranije, piše danas platforma za istraživačko novinarstvo Prati novac (Follow the Money). Prema nedavno ažuriranim podacima Sistema finansijske transparentnosti, javne internet baze podataka o korisnicima sredstava iz budžeta [EU](#), izraelski učesnici programa primili su 106 miliona evra 2025. godine, što je za 50 odsto manje nego 2024, kada su dobili 209 miliona. Jedna od pogođenih institucija je državni univerzitet Tehnion u Haifi, koji je prošle godine dobio 8,4 miliona evra iz programa Horajzon, a 2024. 21,5 milion. Finansiranje istraživanja u Izraelu je postalo kontroverzno pitanje zbog izraelskih ratova u Gazi, Iranu, Libanu, a kritičari tvrde da bi ta istraživanja koje finansira [EU](#) mogla koristiti odbrambenom sektoru. Program za istraživanje i inovacije Horajzon Jurop (Horizon [Europe](#)), sa budžetom od 95,5 milijardi evra, finansira zajedničke projekte univerziteta, istraživačkih instituta i kompanija širom Evrope i partnerskih zemalja. Evropska komisija je u julu 2025. predložila delimičnu suspenziju učešća Izraela, ali članice još nisu odobrile tu meru. Predlog se trenutno razmatra u Savetu [EU](#), navodi portal, dodajući da nisu dobili odgovor irskog predsedavanja [EU](#) da li planira da to pitanje stavi na dnevni red tokom svog predsedavanja koje je počelo 1. jula. Portparol Komisije je ranije ove godine potvrdio da izraelski entiteti nastavljaju da učestvuju u programu bez ograničenja. Sa druge strane, kada je u pitanju saradnja s Rusijom posle invazije na Ukrajinu 2022, Evropska komisija je zauzela drugačiji stav i potpuno obustavila saradnju i isplatu sredstava ruskim organizacijama, pozivajući se na klauzule programa o etici i ljudskim pravima, podseća se u tekstu i dodaje da Brisel nije čekao da se članice dogovore o širim sankcijama. Evropska građanska inicijativa, koja je do sada prikupila više od 1,2 miliona potpisa, pozvala je na potpunu suspenziju Izraela iz programa. U inicijativi se navodi da građani [EU](#) "ne mogu da tolerišu da [EU](#) održava dogovor koji doprinosi legitimizaciji i finansiranju države koja čini zločine protiv čovečnosti i ratne zločine". Univerziteti u Gentu u Belgiji i Ajndhoven u Holandiji izričito su rekli da više ne žele da rade sa Institutom za tehnologiju Tehnion. "Jake veze Tehniona sa izraelskim odbrambenim sektorom su nesporne", rekao je predsednik izvršnog odbora univerziteta u Ajndhovenu Koen Jansen kada je zamrznuta saradnja. Dva poslanika Evropskog parlamenta iz krajnje levice opisali su Tehnion kao "stub izraelske vojne strategije". Danska grupa Akademci za Palestinu tvrdila je da izraelski univerziteti kao što je Tehnion imaju "ključnu ulogu u planiranju, primeni i opravdavanju okupacije i aparthejda izraelskog režima". Platforma Prati novac navodi da je još jedan faktor koji je možda doprineo smanjenju finansiranja izraelskih institucija povratak Velike Britanije i Švajcarske kao pridruženih zemalja programa 2024. i 2025, što je povećalo konkurenciju za grantove. Velika Britanija je 2025. primila 789 miliona evra, u poređenju sa 284 miliona 2024. godine, a Švajcarska je dobila 903 miliona evra.

